

Asuntotuotanto ja muuttoliike Nurmijärvellä 2000- ja 2010-luvuilla

Maankäytön suunnittelun tueksi tarvitaan tietoa kunnan ja sen alueiden veto- ja pitovoimaisuudesta. Yksi tapa lähestyä tätä kysymystä on tarkastella kunnan asuntotuotantoa sekä kuntaan ja kunnan asuinalueille kohdentuvia muuttovirtoja ja väestörakenteen kehitystä. Maankäytön tavoitteiden ja linjausten laadinnan tueksi on tarkasteltu Nurmijärven asuntotuotantoa ja muuttovirtoja koko kunnan tasolla 2000- ja 2010-luvuilla. Raporttia täydennetään ja syvennetään seuraavilla kierroksilla.

Sisällysluettelo

1	TIIVISTELMÄ.....	2
2	Asuntotuotanto Nurmijärvellä 2000-2019	4
2.1	Asuntotuotanto 2000-2019	4
3	Muuttoliike Nurmijärvellä 2000-2018	6
3.1	Yleistä muuttoliikkeestä	6
3.2	Keitä Nurmijärvelle muutti 2000-2018?	7
3.2.1	Muuttajien ikärakenne	8
3.2.2	Muuttajien koulutusaste	11
3.2.3	Muuttaneet pääasiallisen toiminnan mukaan.....	12
3.2.4	Muuttaneiden tulot	12
3.3	Keitä Nurmijärveltä muutti 2000-2018?	13
3.3.1	Muuttajien ikärakenne	14
3.3.2	Muuttajien koulutusaste	16
3.3.3	Muuttaneet toiminnan mukaan	17
3.3.4	Muuttaneiden tulot	17
3.4	Mitä jäi käteen? – nettomuuton vaikutukset.....	18
4	Mitä muuttoliike ja väestökehitys tarkoittavat asuntotuotannon ja palveluiden osalta?	21

1 TIIVISTELMÄ

Maankäytön tavoitteiden ja linjausten laadinnan tueksi on tarkasteltu asuntotuotantoa ja muuttovirtoja koko kunnan tasolla 2000- ja 2010-luvuilla. Asuntotuotannon osalta on tarkasteltu uudistuotantoa määrällisesti, talotyypeittäin sekä asuntojen pinta-alojen kehitystä. Muuttovirtoja on tarkasteltu määrällisesti tulo-, lähtö ja nettomuuttona sekä laadullisesti muuttajien iän, työmarkkina-aseman sekä tulo- ja koulutustason suhteen.

Tämä raportti on tarkastelun ensimmäinen versio ja sisältöä on tarkoitus laajentaa ja syventää Maankäytön tavoiteohjelman laadinnan seuraavilla kierroksilla. Alla raportin keskeisimmät tulokset ja havainnot.

Asuntotuotanto

- Asuntorakentamisen painopisteet ovat Nurmijärvellä olleet aikakaudelleen tyypillisiä: 2000-luvulla suuri osa valmistuneista asunnoista valmistui pientaloihin ja 2010-luvulla kerrostaloihin.
- Uusien asuntojen keskipinta-alat ovat merkittävästi pienentyneet kaikissa talotyypeissä. Pientalojen osalta asuntojen keskipinta-alat olivat pienimmillään vuonna 2017 ja kerrostaloissa vuonna 2018. Sitten keskipinta-alat ovat lähteneet hienoiseen nousuun kaikissa talotyypeissä.
- Koko ajanjaksolla 2000-2019 tarkasteltuna on Nurmijärven asuntotuotanto ollut monipuolista niin talotyypeittäin kuin myös asuntojen keskipinta-alojen suhteen.
  - o Omakotitaloja on valmistunut vuosittain 82-378 kappaletta. Omakotitalojen osuus uudistuotannosta on vuosittain vaihdellut kahdenkymmenen ja sadan prosentin välillä ja keskipinta-alat ovat talotyyppissä vaihdelleet 100 ja 155 neliön välillä. Keskimäärin 2000-luvulla valmistui 213 ja 2010-luvulla 135 omakotitaloa vuodessa.
  - o Asuntoja rivi- ja ketjutaloihin on valmistunut vuosittain 0-116 kappaletta. Rivi- ja ketjutalojen osuus uudistuotannosta on vaihdellut nollan ja vajaan kolmenkymmenen prosentin välillä ja keskipinta-alat ovat kyseisen talotyyppin asunnoissa vaihdelleet 47 ja 89 neliön välillä. Keskimäärin 2000-luvulla valmistui 74 ja 2010-luvulla 50 asuntoa rivi- ja ketjutaloihin vuodessa.
  - o Asuntoja kerrostaloihin on valmistunut vuosittain 0- 618 kappaletta. Kerrostalojen osuus uudistuotannosta on puolestaan vaihdellut nollan ja vajaan kahdeksankymmenen prosentin välillä ja keskipinta-alat tämän talotyyppin asunnoissa ovat vaihdelleet 38 ja 67 neliön välillä. Keskimäärin 2000-luvulla valmistui 64 ja 2010-luvulla 208 asuntoa kerrostaloihin vuodessa.

Muuttoliike

- Viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana Nurmijärvi on hyötynyt samanaikaisesti sekä määrällisestä että laadullisesta nettomuutosta. Nurmijärven nettomuuton rakenne on pysynyt kilpailukykyisenä ja kunta hyöttyy niin muuttajien ikärakenteesta, työmarkkina-asemasta kuin tulotasosta. Nurmijärvi on saanut muuttovoittoa eniten nuorista aikuisista (25-29- ja 30-34-vuotiaat) sekä lapsista. Lisäksi muuttovoittoa kertyy työllisistä, korkeasti koulutetuista sekä hyvin toimeentulevista.
- Nurmijärven nettomuutto painottuu aikuisiin sekä lapsiin – lapsiperheisiin. Vajaan kahdenkymmenen vuoden aikana muuttajien ikärakenteessa on kuitenkin tapahtunut hienoista muutosta. Lasten nettomuutto on kahdessakymmenessä vuodessa selvästi vähentynyt samaan aikaan kun erityisesti 25-29- ja 30-34-vuotiaiden nettomuutto on pysynyt korkealla. Samaan aikaan on myös Nurmijärven asuntokuntien määrä kasvanut sekä asuntokuntien keskikoko pienentynyt.
- Sekä lähtö- että tulomuuttojen määrät ovat kasvaneet 2000-luvulta 2010-luvulle väestönkasvun myötä. Lähtömuutot ovat kuitenkin kasvaneet nopeammin kuin mitä tulomuutot. Näin ollen nettomuuttoa on kertynyt määrällisesti vähemmän 2010-luvulla.
  - o Myös tulo- ja lähtömuuttojen määrässä on ollut suuria vuotuisia vaihteluja. Ajanjaksolla 2000-2018 tulomuutto on ollut suurimmillaan vuonna 2018, jolloin kuntaan muutti 2 679

uutta asukasta. Pienimmillään tulomuutto on ollut vuonna 2008, jolloin tulomuuttajia oli 2 050 henkilön verran. Lähtömuuttoja kertyi puolestaan eniten vuonna 2017, jolloin kunnasta muutti 2 366 henkilöä. Vähiten lähtömuuttoja tehtiin vuonna 2000, jolloin kunnasta muutti 1 528 henkilöä.

- Luvut eivät kuitenkaan kerro suoraan sitä, mistä erityisesti lähtömuuton kasvu johtuu. Kasvattaako Nurmijärven lähtömuuttoa 2000-luvun taitteessa ja alussa kunnassa syntyneiden tai kuntaan muuttaneiden itsenäistyminen ja kotoa muutto? Missä määrin lähtömuuttojen määrä selittyy yleisellä väestönkasvulla? Ovatko Nurmijärven lähtömuutot yleisen muuttoalttiuden kasvun vauhdittamaa vai onko kyseessä kunnan pitovoimassa piilevät asiat?

Vaikutukset asuntotuotantoon ja kunnan palveluihin

- Asuntotuotannon monipuolistuessa monipuolistuu myös kunnan väestö. Nurmijärvi profiloituu edelleen lapsiperheiden kotipaikkana, mutta samaan aikaan Nurmijärvellä asuu kasvava nuorten aikuisten (lapsellisten ja lapsettomien) sekä ikääntyvien joukko.
- Sen sijaan, että lisätään tai keskitytään vain tietyntyyppisen asuntorakentamiseen tulisi Nurmijärvellä keskittyä kaikenlaiseen ja kaiken kokoiseen asuntotuotantoon. Monipuolisen asuntotarjonnan määritelmiin ja sujuvan arjen elementteihin paneudutaan asunto-ohjelman laadinnassa syksyllä 2020.
- Monipuolistunut väestörakenne ja ikääntyvä väestö haastavat myös palveluiden tuottamista esimerkiksi palveluluiden kysynnän painotusten kautta.

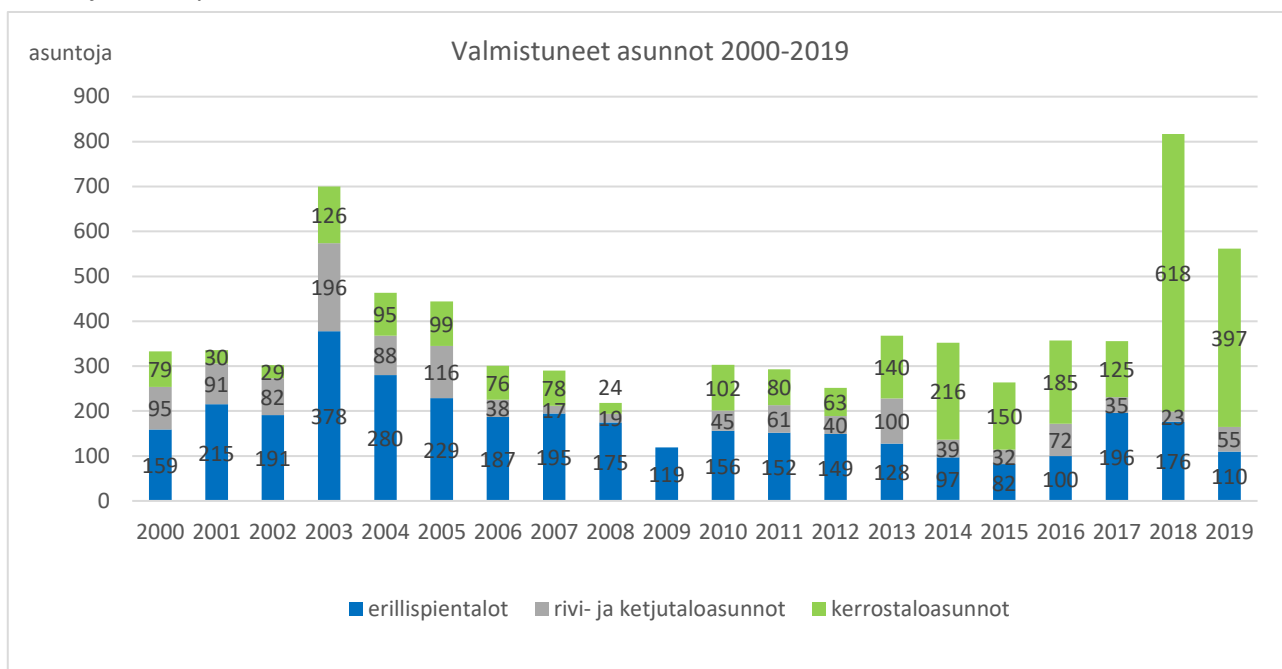
2 Asuntotuotanto Nurmijärvellä 2000-2019

Maankäytön suunnittelun tueksi tarvitaan tietoa kunnan ja sen alueiden veto- ja pitovoimaisuudesta. Yksi tapa lähestyä tätä kysymystä on tarkastella kunnan asuntotuotantoa sekä kuntaan ja kunnan asuinalueille kohdentuvia muuttovirtoja ja väestörakenteen kehitystä. Maankäytön tavoiteohjelman versiossa 0.1 asuntotuotantoa ja muuttovirtoja tarkastellaan koko kunnan tasolla.

2.1 Asuntotuotanto 2000-2019

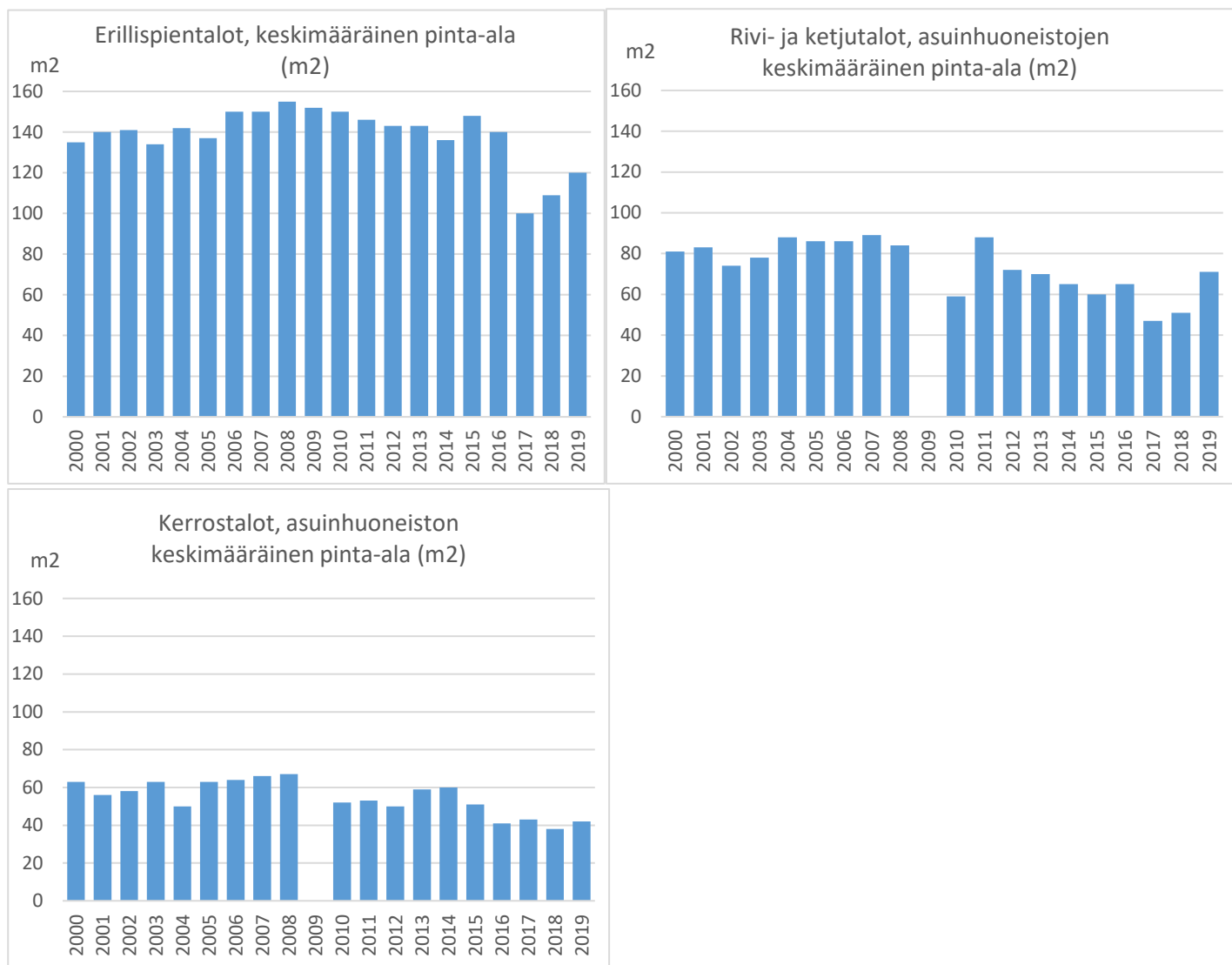
Nurmijärvelle on valmistunut vuosien 2000-2019 aikana keskimäärin 360 asuntoa vuodessa. Vuosikymmenet poikkeavat kuitenkin toisistaan. 2000-luvulla asuntorakentamisen pääpaino oli pientaloissa ja vuodessa valmistui keskimäärin 350 asuntoa. 2010-luvulla asuntotuotannon painopiste oli kerrostalorakentamisessa ja vuodessa valmistui keskimäärin 392 asuntoa.

Asuntorakentamista on Nurmijärvellä toteutettu sekä laajempina aluerakentamiskohteina (esimerkiksi Lintumetsän omakotitaloalue alue Klaukkalassa, Uudenniityn omakotitaloalue Rajamäellä sekä Krannilan kerrostaloalue ja Laidunkaaren omakotitaloalue Kirkonkylässä) että pienempimuotoisena täydennysrakentamisena. Erityisen runsasta asuntorakentaminen oli 2000-luvun puoliväliin tultaessa sekä 2010-luvun lopulla. Asuntorakentamisen painopisteet ovat olleet aikakaudelleen tyypillisiä: 2000-luvulla suuri osa valmistuneista asunnoista syntyi pientaloihin ja 2010-luvulla kerrostaloihin. Poikkeuksellisen voimakas kerrostalopainotteinen asuntorakentaminen koettiin vuosina 2018 ja 2019. Näiden vuosien aikana poikkeuksellisen runsas uudistuotanto erityisesti täydennysrakentamisena kasvatti varsinkin pienten asuntojen sekä yksöiden määrää.

Kuva 1. Nurmijärven asuntotuotanto 2000-2019. Lähde: Rakennusvalvonta

Myös valmistuneiden asuntojen keskikoot ovat olleet muutoksessa. Vuonna 2000 Nurmijärven asuntojen keskikoko oli 90m². 19 vuotta myöhemmin asuntojen keskikoosta on sulanut yli kymmenen neliötä ja vuonna 2019 asuntojen keskikoko oli 78m². Talotyypeittäin tarkasteltuna on erillispientalojen keskimääräinen pinta-ala pienentynyt 2000-luvun alusta 2010-luvun loppuun mennessä viidellätoista neliöllä. Rivi- ja ketjutalojen keskipinta-ala on puolestaan pienentynyt kymmenellä neliömetrillä ja kerrostaloasuntojen keskipinta-ala on pienentynyt yli kahdellakymmenellä neliömetrillä. Asuntojen keskikoon pienenemisen taitekohta osuu erityisesti vuoteen 2008, jolloin finanssikriisi vaikutti myös asuntojen keskikokoon.

Kuva 2. Asuinhuoneistojen pinta-alojen kehitys talotyypeittäin Nurmijärvellä 2000-2019. Lähde: Rakennusvalvonta

Pienten asuntojen rakentamisen buumi nähtiin Nurmijärvellä 2010-luvun lopulla. Vuosina 2017 ja 2018 uusien asuntojen keskikoko painui asuntotyyppistä riippumatta ennätysalhaiseksi. Sittemmin keskikoko näyttää lähteneen lievään kasvuun. Vuonna 2019 uusien asuntojen keskimääräinen pinta-ala kasvoi Nurmijärvellä lähes kymmenellä neliöllä vuoden takaisesta. Harppausta selittää osaltaan Klaukkalan Pikimetsään vuonna 2018 valmistuneet pienet erillistalot sekä rivitalot, jotka painoivat asuntojen keskimääräistä pinta-alan notkolle vuonna 2018. Keskipinta-alan kasvu kertoo osaltaan myös pienten asuntojen markkinan kylläntymisestä Nurmijärvellä. Myös asuinkekkosten keskimääräinen pinta-ala kasvoi vuonna 2019 neljän neliömetrin verran vuoden takaisesta.

3 Muuttoliike Nurmijärvellä 2000-2018

3.1 Yleistä muuttoliikkeestä

Muuttopäätöstä tehdessä arvioinnissa ovat mukana niin asumisen hintaan, sijaintiin ja liikkumiseen, arjen sujuvuuteen, tukiverkostoihin kuin asumistoiveisiin liittyvät tekijät. Tämän pohdinnan perusteella tehdään päätös siitä, onko parempi muuttaa vai jäädä paikoilleen. Muuttoliike onkin hyvä indikaattori kertomaan paitsi alueen asukkaiden sosio-ekonomisesta tilasta, myös kunnan ja sen asuinalueiden yleisestä veto- ja pitovoimasta.

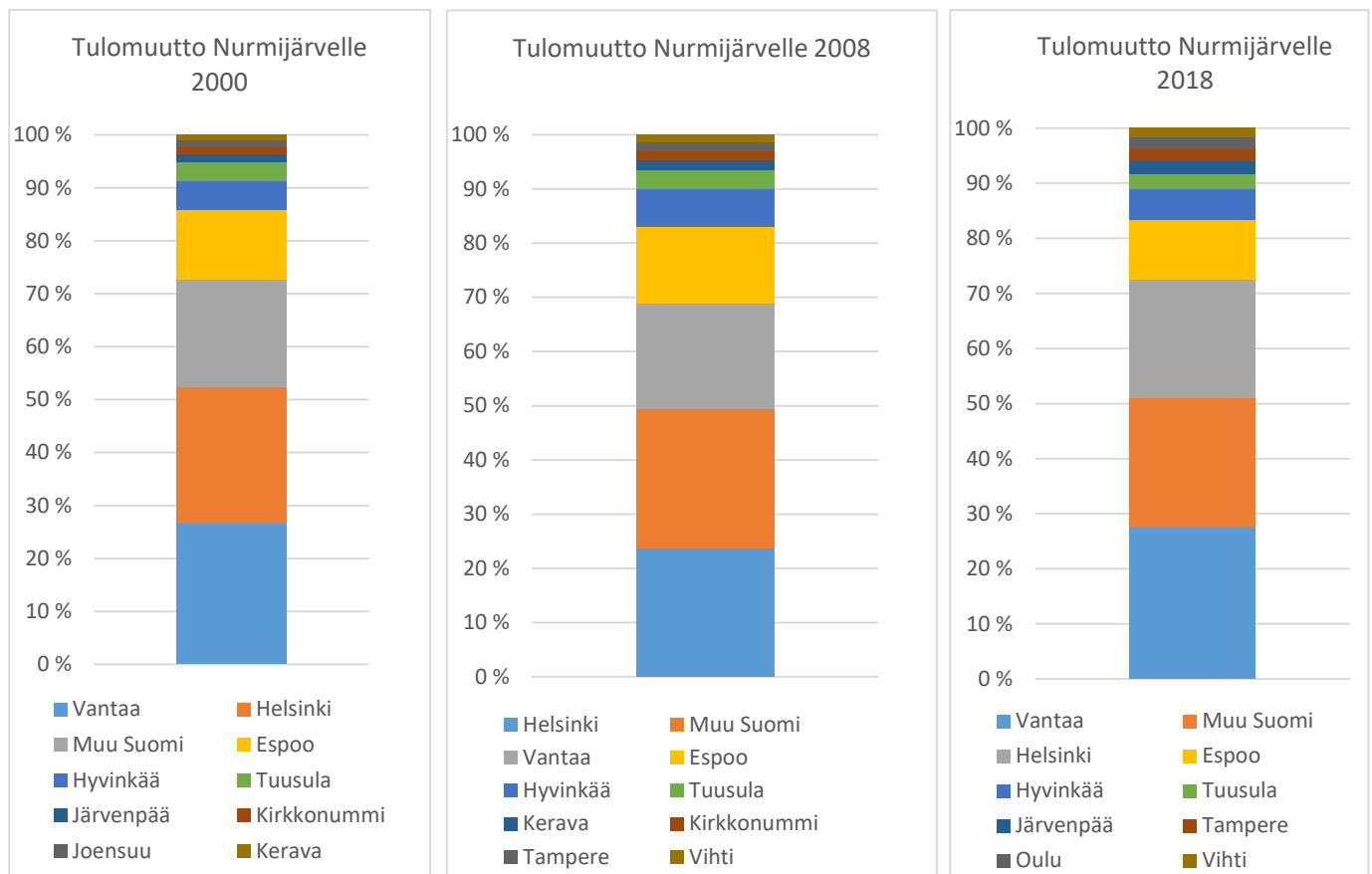
Yksilöiden elämänvaiheella on suuri merkitys muuttopäätökseen. Esimerkiksi työpaikan vaihdokset, muutokset taloudellisessa tilanteessa, lasten saanti tai lasten muutto pois kotoa ja ero voivat olla syitä muutolle. Uuden asuinpaikan valintaan vaikuttavat pitkälti asumisen hinta, mutta myös henkilökohtaiset asumispreferenssit talotyyppiin, asunnon varustelutason ja asuinalueen ominaisuuksien suhteen ohjaavat muuttopäätöstä.

Muuttoliikettä voidaan tarkastella sekä määrällisesti tulo-, lähtö ja nettomuuttona että laadullisesti kuten esimerkiksi muuttajien iän, työmarkkina-aseman sekä tulo- ja koulutustason suhteen. Käsillä olevassa Maankäytön tavoiteohjelman versiossa 0.1 tarkastellaan tulo- ja lähtömuuttoa määrällisen ja laadullisen muuttoliikkeen avulla.

Yleisesti ottaen suurin osa muuttajista on aktiivisessa iässä olevia nuoria ja muuttoaktiivisuus vähenee iän myötä. Alueiden kannalta kriittinen kysymys on, keitä ovat tulo- ja lähtömuuttajat taloudellisilta, sosiaalisilta ja demografisilta ominaisuuksiltaan ja mitä seurausvaikutuksia muuttajien rakenteesta on kuntatalouteen ja väestörakenteeseen lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

3.2 Keitä Nurmijärvelle muutti 2000-2018?

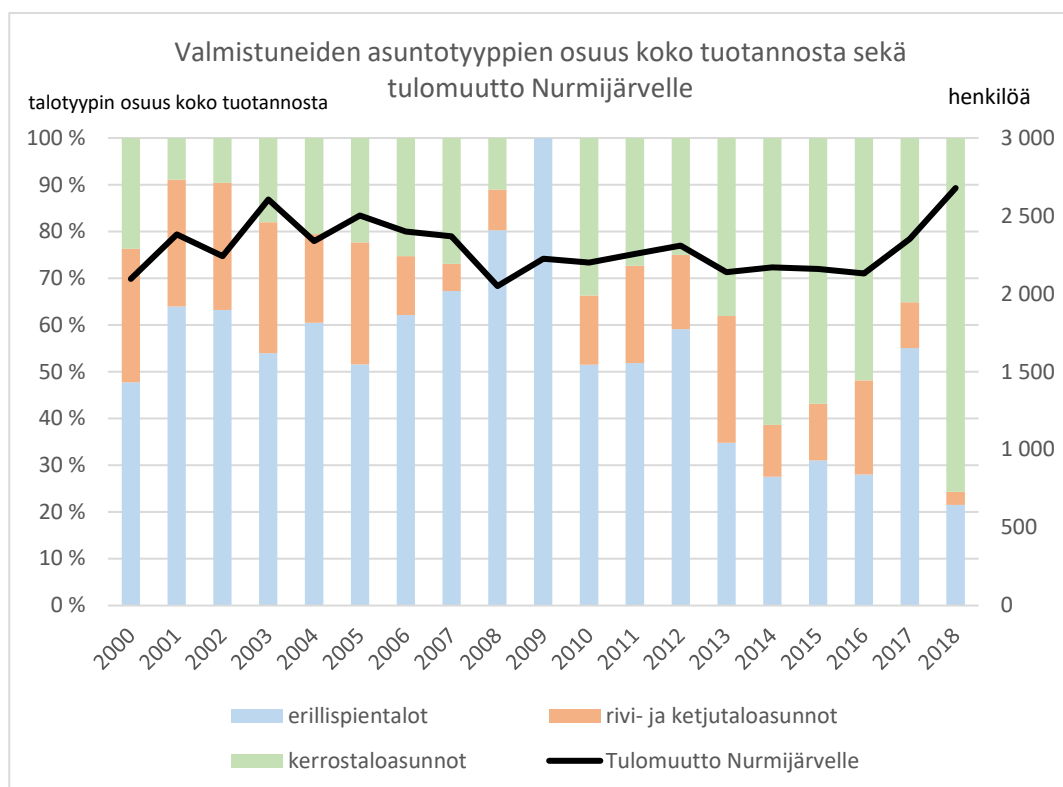
Nurmijärvelle tehtiin vuosien 2000-2018 aikana yhteensä 43 611 tulomuuttoa eli keskimäärin 2 295 muuttoa vuodessa. Nurmijärvelle on muutettu ensisijaisesti lähikunnista (erityisesti pääkaupunkiseudulta) sekä muista suurista kaupungeista.

Kuva 3. Nurmijärvelle muuttaneiden osuudet lähtökunnan perusteella 2000, 2008 ja 2018. Lähde: Tilastokeskus

Nurmijärven muuttoliike sykkii Helsingin pulssin mukana ja vuosittaiset muutokset voivat olla hyvinkin äkäisiä. Tästä syystä muuttoliikkeessä on syytä keskittyä yksittäisten vuosien sijasta pidemmän aikavälin kehitykseen. Tästä näkökulmasta tarkasteltuna Nurmijärven määrällinen tulomuutto on pysynyt 2000- ja 2010-luvuilla varsin tasaisena. 2000-luvulla tulomuuttoja kertyi vuodessa keskimäärin 2 320 henkilön verran ja 2010-luvulla 2 270 henkilön verran. Vuosikymmenille piirtyy kuitenkin omanlaisena tulomuuttojen käyrä. 2000-luvulla tulomuuttojen vuosittainen vaihtelu oli suurtakin ja enimmillään vuosittainen vaihtelu oli yli 360 henkilöä. 2010-luvulla kuntaan muutto on pysynyt tasaisempina ja vuosittaiset vaihtelut ovat maltillisempia. Poikkeuksen tekee kuitenkin 2010-luvun loppu. Vuosien 2000-2018 aikana eniten tulomuuttoja Nurmijärvelle tehtiinkin vuonna 2018 ennätysvilkkaan rakentamisen vauhdittamana.

Yleisesti ottaen suurin osa muuttajista on aktiivisessa iässä olevia nuoria ja muuttoaktiivisuus vähenee iän myötä. Näin on myös Nurmijärvellä. Seuraavissa alakappaleissa käsitellään tarkemmin Nurmijärven tulomuuttoa muuttajien ikärakenteesta, koulutusasteesta, pääasiallisesta toiminnasta sekä tulotasosta käsin.

Kuva 4. Valmistuneiden asuntotyyppien osuus koko asuntotuotannosta sekä tulomuutto Nurmijärvälle 2000-2018. Lähde: Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

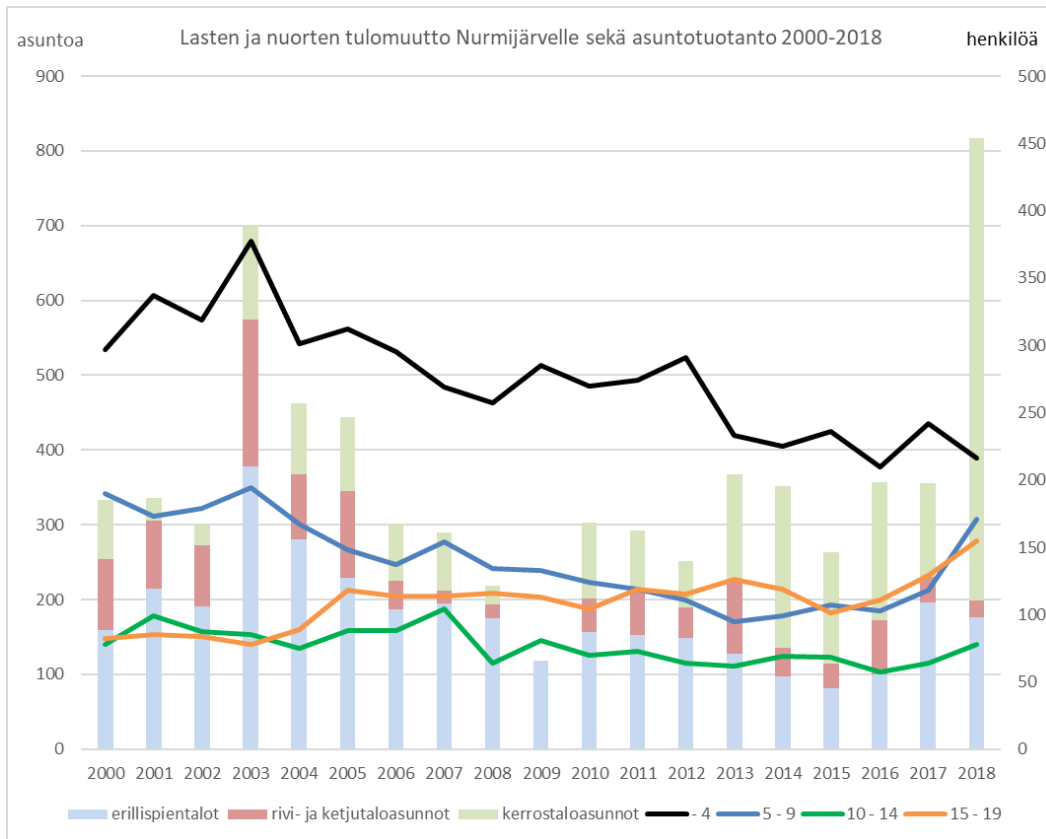
3.2.1 Muuttajien ikärakenne

Nurmijärven tulomuutto painottui tarkastelujaksolla 2000-2018 nuoriin aikuisiin sekä lapsiin – lapsiperheisiin. Vajaan kahdenkymmenen vuoden aikana muuttajien ikärakenteessa on kuitenkin tapahtunut hienoista muutosta.

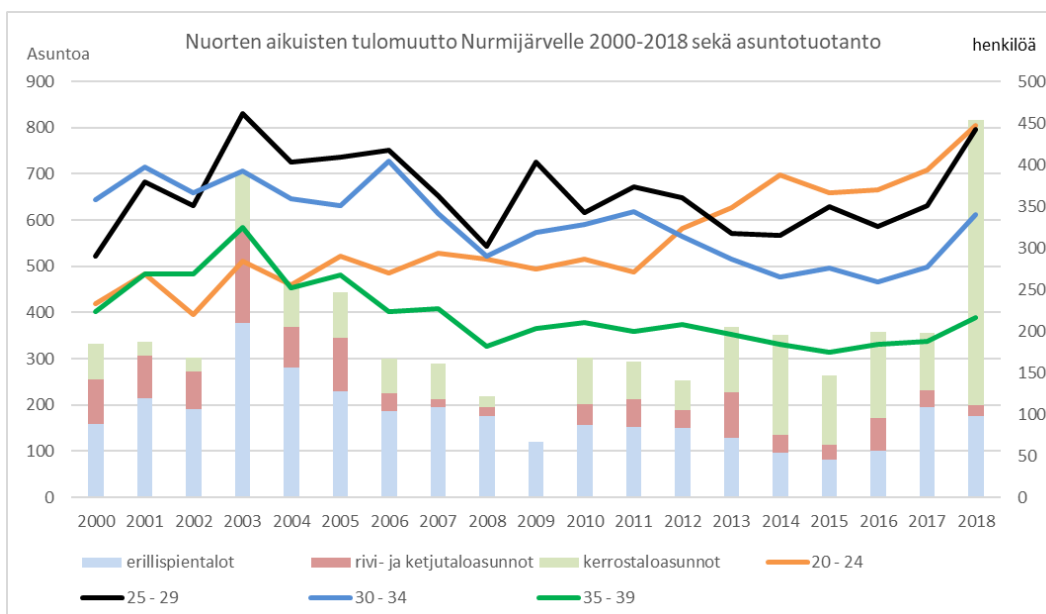
Pienten lasten (alle 4 -vuotiaiden) tulomuuton määrä on ollut trendinä laskussa vuodesta 2003 alkaen. Laskussa on ollut myös 5-9 -vuotiaiden määrä vuoteen 2013 asti, jolloin ikäluokan tulomuutto kääntyi nousuun. Myös 10-14- ja 15-19-vuotiaiden tulomuutto on kääntynyt nousuun 2010-luvun lopulla.

Samalla tarkastelujaksolla myös nuorten aikuisten tulomuutossa on tapahtunut muutoksia. 2000-luvun alkupuolen tulomuutossa erottautuivat yli 25-vuotiaat, kun taas 2010-luvulla tulomuuttajia on ollut eniten 20-24-vuotiaissa. Keski-ikäisten tulomuuton määrien kehityksessä korostuu puolestaan 40-44 -vuotiaiden tulomuuttajien määrän väheneminen vuodesta 2007 alkaen. 50-54 -vuotiaiden tulomuuton määrä on puolestaan kääntynyt hienoiseen nousuun 2010-luvulla. Ikääntyvien tulomuutto on pysynyt varsin tasaisena läpi tarkastelujakson.

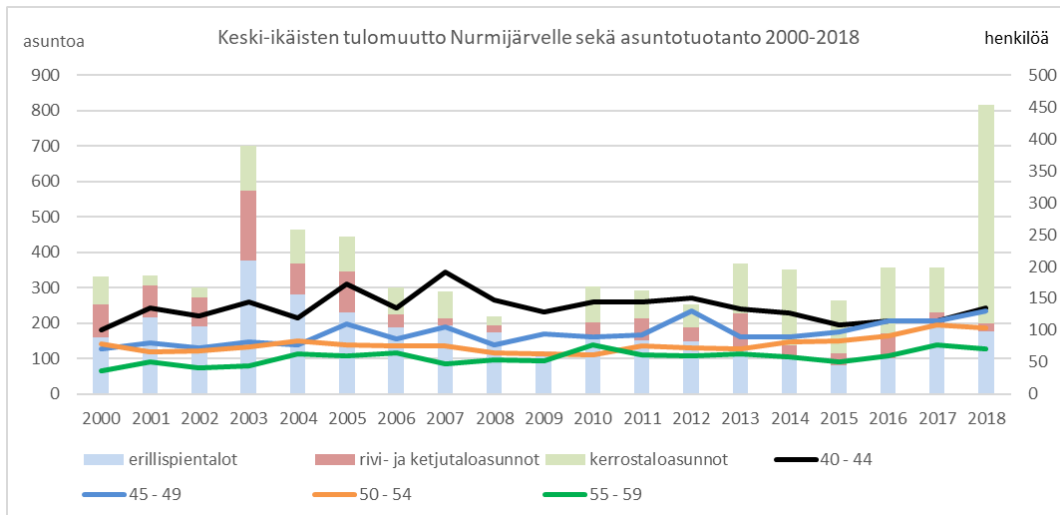
Asuntotarjonnalla on olennainen osa muuttovirtojen muodostumisessa. Nurmijärvellä erottuvat erityisesti nuorten aikuisten sekä kerrostalotuotannon välinen yhteys erityisesti 20-24 -vuotiaiden ikäluokassa.

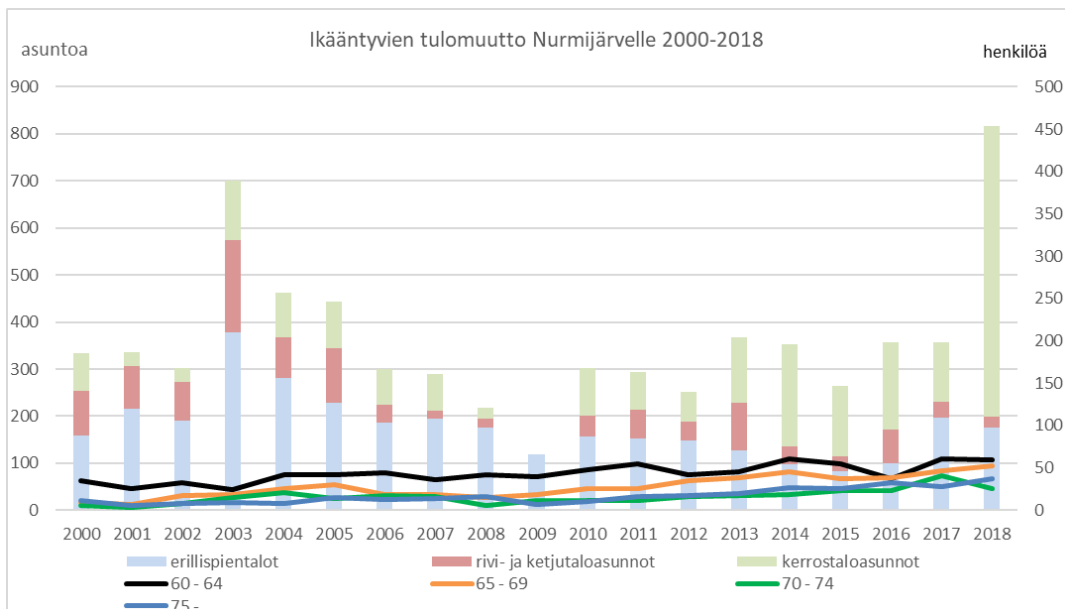
Kuva 5. Lasten ja nuorten tulomuutto Nurmijärvelle 2000-2018 sekä asuntotuotanto talotyypeittäin. Lähde: Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

Kuva 6. Nuorten aikuisten tulomuutto Nurmijärvelle 2000-2018 sekä asuntotuotanto talotyypeittäin. Lähde: Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

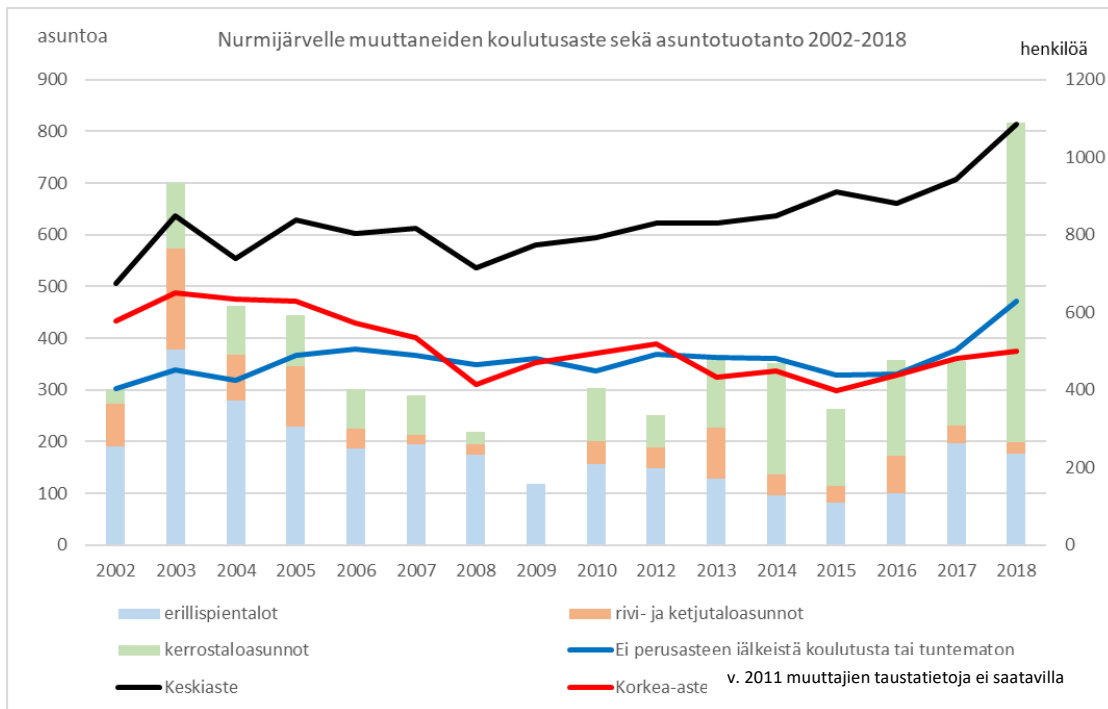
Kuva 7. Keski-ikäisten tulomuutto Nurmijärvelle 2000-2018 sekä asuntotuotanto talotyypeittäin. Lähde: Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

Kuva 8. Ikääntyvien tulomuutto Nurmijärvelle 2000-2018 sekä asuntotuotanto talotyypeittäin. Lähde: Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

3.2.2 Muuttajien koulutusaste

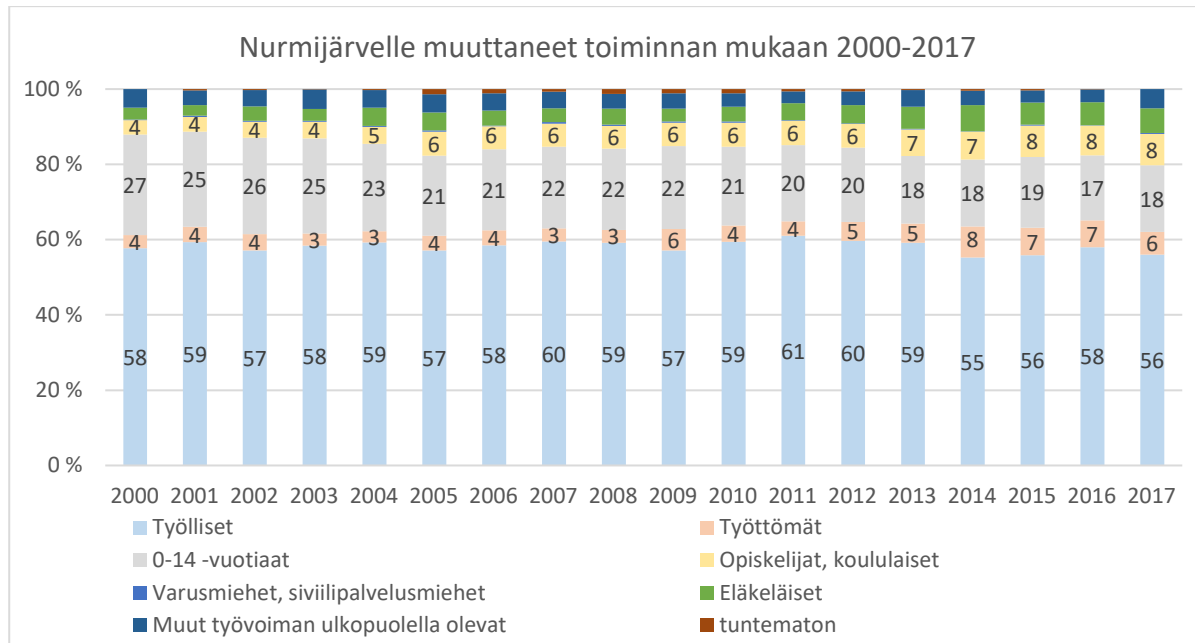
Nurmijärvelle muuttavien koulutusasteessa korostuu keskiasteen koulutuksen suorittaneet (Keskiasteen tutkinnon suorittaneilla on koulutusta 11-12 vuotta. Näitä koulutuksia ovat esim. ylioppilastutkinnot, 1-3 -vuotiset ammatilliset tutkinnot ja ammatilliset perustutkinnot). Ero muiden koulutusasteiden tulomuuttajiin on kasvanut 2010-luvulla. Korkea-asteen (alin, alempi, ylempi korkeakouluaste sekä tutkijakoulutusaste) koulutuksen saaneiden tulomuutto oli määrällisesti runsaimmillaan 2000-luvun alussa, mutta suunta on ollut 2000-luvun loppupuolella laskeva. Korkea-asteen suorittaneiden tulomuutto kääntyi kuitenkin notkahdelleen nousuun 2010-luvulle tultaessa.

Kuva 9. Nurmijärvelle muuttaneiden koulutusaste sekä asuntotuotanto talotyypeittäin 2000-2018. Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

3.2.3 Muuttaneet pääasiallisen toiminnan mukaan

Suurin osa Nurmijärvelle muuttaneista kuuluu työllisiin sekä lapsiin. Lasten (0-14-vuotiaat) osuus Nurmijärvelle muuttaneista on kuitenkin pienentynyt viimeisen kahdenkymmenen vuoden. Työllisten osuus kuntaan muuttaneista on sen sijaan pysynyt suhteellisen vakaana. Työttömien osuus kuntaan muuttaneista on tarkastelujaksolla hieman noussut, mutta osuus on edelleen pieni.

Kuva 10. Nurmijärvelle muuttaneet pääasiallisen toiminnan mukaan 2000-2017. Lähde: Tilastokeskus

3.2.4 Muuttaneiden tulot

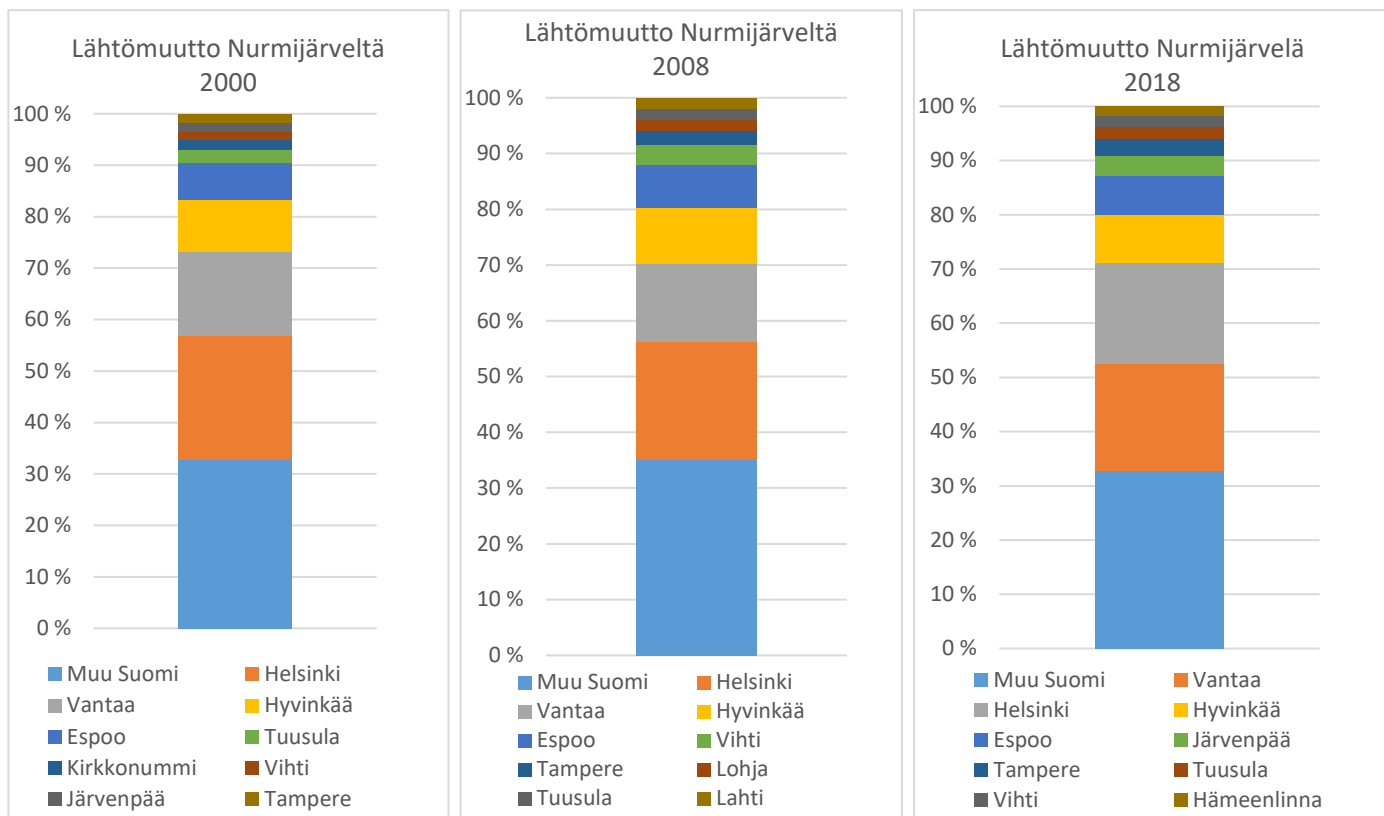
Nurmijärvelle muuttaneiden rakenne on hyvä tulojen mukaan tarkasteltuna. Tulojen mukaan pääpaino kuntaan muutossa on painottunut keski- ja hyvätuloihin erityisesti 2010-luvulla. Tulottomien runsas kuntaan muutto kielii puolestaan kuntaan muuttaneiden lapsien suuresta määrästä.

	ei tuloja	2-2 999	3 000-5 999	6 000-8 999	9 000-11 999	12 000-16 999	17 000-21 999	22 000-26 999	27 000-31 999	32 000-41 999	42 000-51 999	52 000+
2001	626	104	127	124	122	227	274	245	178	216	103	98
2002	604	78	97	124	123	226	229	254	181	210	92	88
2003	685	115	128	143	105	221	280	289	245	249	128	107
2004	576	113	92	117	119	190	219	251	227	258	119	135
2005	630	94	115	134	141	224	206	274	228	292	147	120
2006	606	96	103	136	110	198	221	257	198	275	143	146
2007	594	99	73	126	119	172	215	236	244	272	125	177
2008	535	97	86	113	107	136	162	215	199	254	131	118
2009	596	130	75	127	90	153	179	205	223	291	130	146
2010	557	87	78	116	89	145	164	194	195	318	196	167
2011	544	91	98	98	79	167	187	206	210	310	174	214
2012	538	100	88	128	89	153	175	181	224	369	194	210
2013	480	86	93	112	96	164	183	169	214	307	173	172
2014	479	99	81	105	128	178	185	178	194	322	164	173
2015	481	104	81	114	96	172	168	203	161	324	156	188
2016	565	133	99	97	124	158	170	164	189	322	166	214
2017	511	106	92	118	145	184	179	177	184	343	212	219

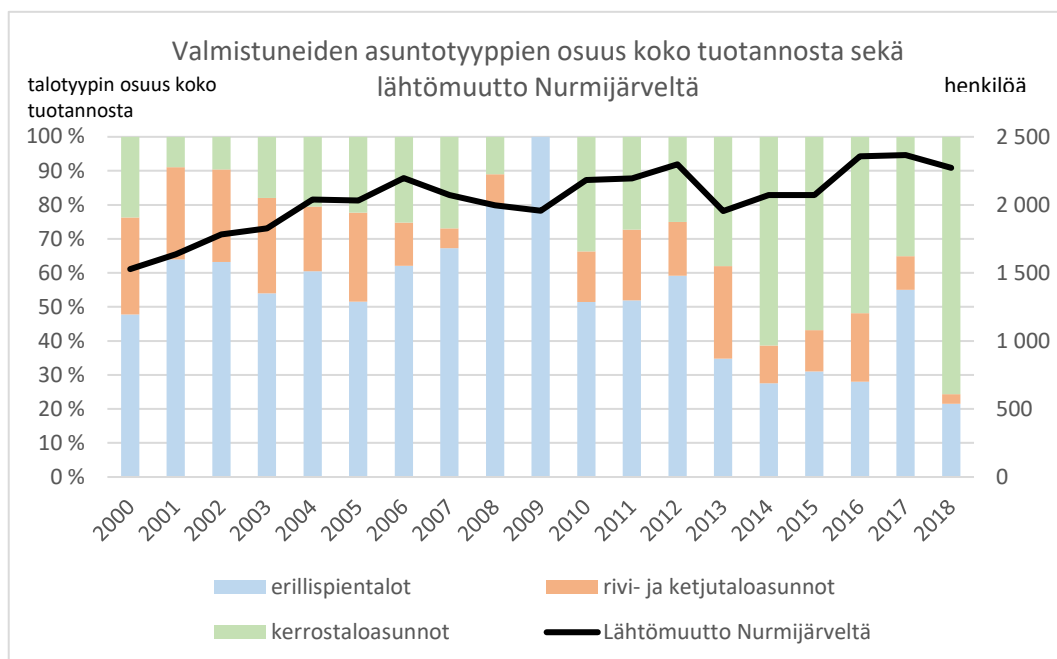
Kuva 11. Nurmijärvelle muuttaneet tuloluokittain tarkasteltuna 2001-2017. Väri kertoo tuloluokkaan kuuluvien muuttajien määrään suhteessa muihin tuloluokkiin kuuluvien muuttajien määrään. Lähde: Tilastokeskus

3.3 Keitä Nurmijärveltä muutti 2000-2018?

Nurmijärveltä tehtiin vuosien 2000-2018 aikana yhteensä 38 832 lähtömuuttoa eli keskimäärin 2 044 muuttoa vuodessa. Nurmijärveltä on muutettu ensisijaisesti lähikuntiin (erityisesti pääkaupunkiseudulle) sekä muihin suuriin kaupunkeihin.

Kuva 12. Nurmijärveltä muuttaneiden osuudet tulokunnan perusteella 2000, 2008 ja 2018. Lähde: Tilastokeskus

Kuva 13. Valmistuneiden asuntotyyppien osuus koko asuntotuotannosta sekä lähtömuutto Nurmijärveltä 2000-2018. Lähde: Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

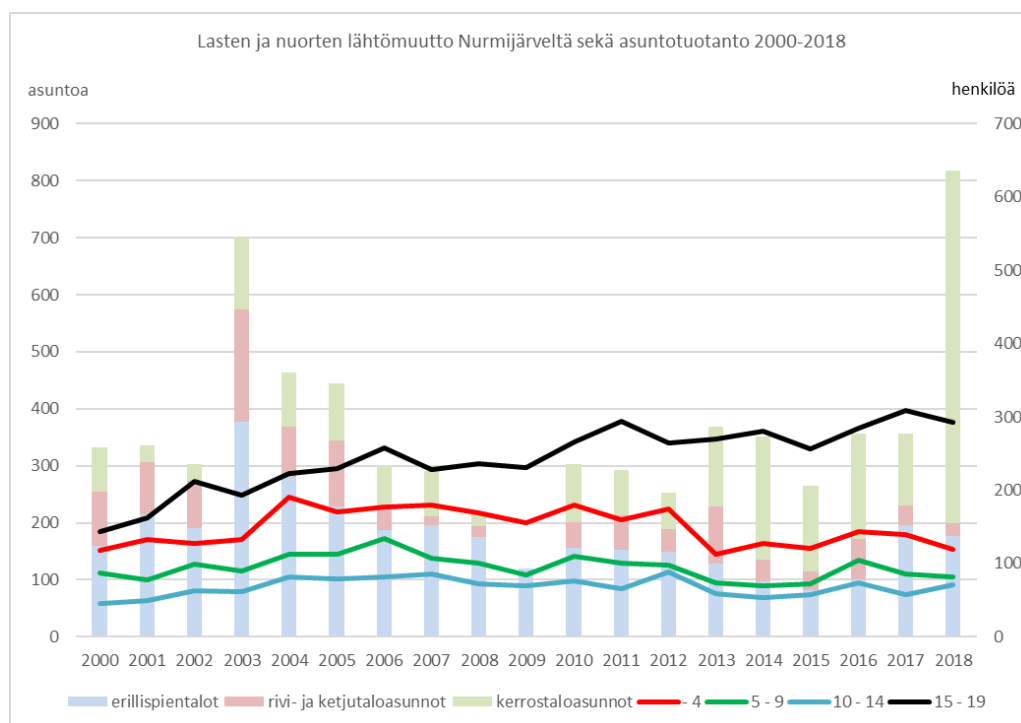
3.3.1 Muuttajien ikärakenne

Nurmijärven lähtömuutto painottui 15-19-, 20-24- sekä 25-29- vuotiaiden ikäryhmiin tarkastelujaksolla 2000-2018. Merkillepantavaa on se, että samaan aikaan on Nurmijärveltä että Nurmijärvelle muuttanut paljon nuoria aikuisia. Lisäksi 20-24-vuotiaiden lähtömuutto on pysähtynyt vuonna 2016 ja kääntynyt laskuun vuonna 2018 ennätyksellisen vilkkaan kerrostalorakentamisen ajankohtana.

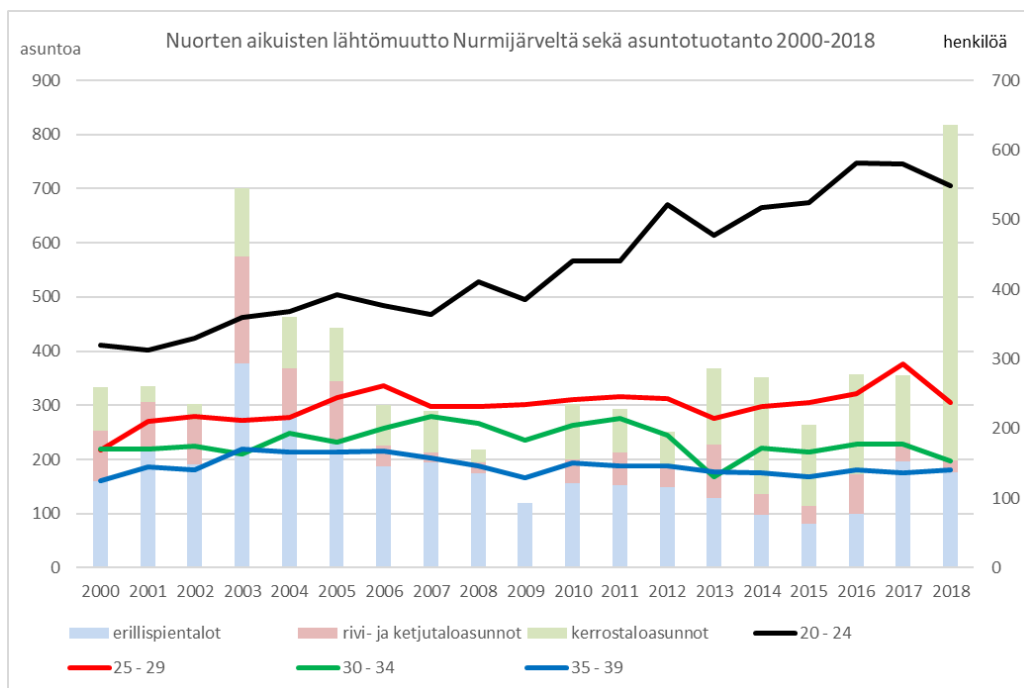
Nuorten poismuutossa näkyy Nurmijärven rajallinen koulutustarjonta sekä Helsingin seudun monipuoliset opiskelumahdollisuudet. Lisäksi Nurmijärveltä on myös hankalampi pendelöidä julkisilla kulkuvälineillä opiskelemaan pääkaupunkiseudulle.

Viime vuosina erityisesti 20-24 -vuotiaiden lähtömuutto on kuitenkin pienentynyt. Tätä voidaan osaltaan selittää vuosien 2017 ja 2018 asuntotuotannolla, jolloin valmistui korostuneesti pieniä vuokra-asuntoja.

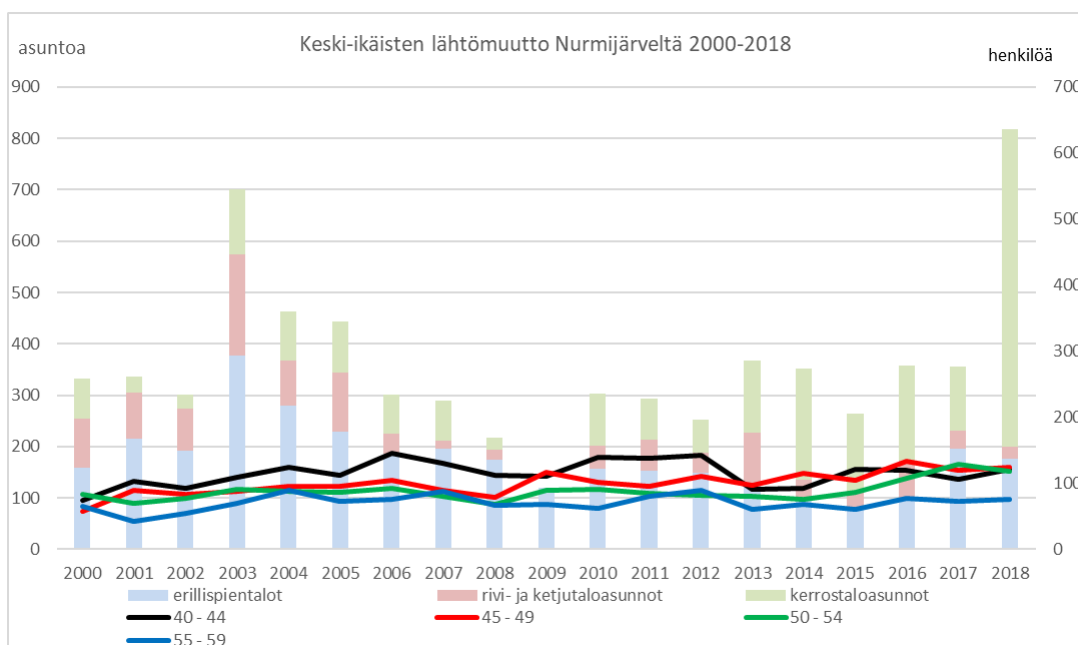
Muissa ikäluokissa lähtömuutossa tapahtuva liikehdintä ei ole yhtä selkeää kuin mitä 20-24-vuotiaiden ikäluokassa. Toiseksi eniten lähtömuuttoja tehdään 15-19-vuotiaiden ikäryhmässä, joka niin ikään selittynee opiskeluperäisellä muutolla.

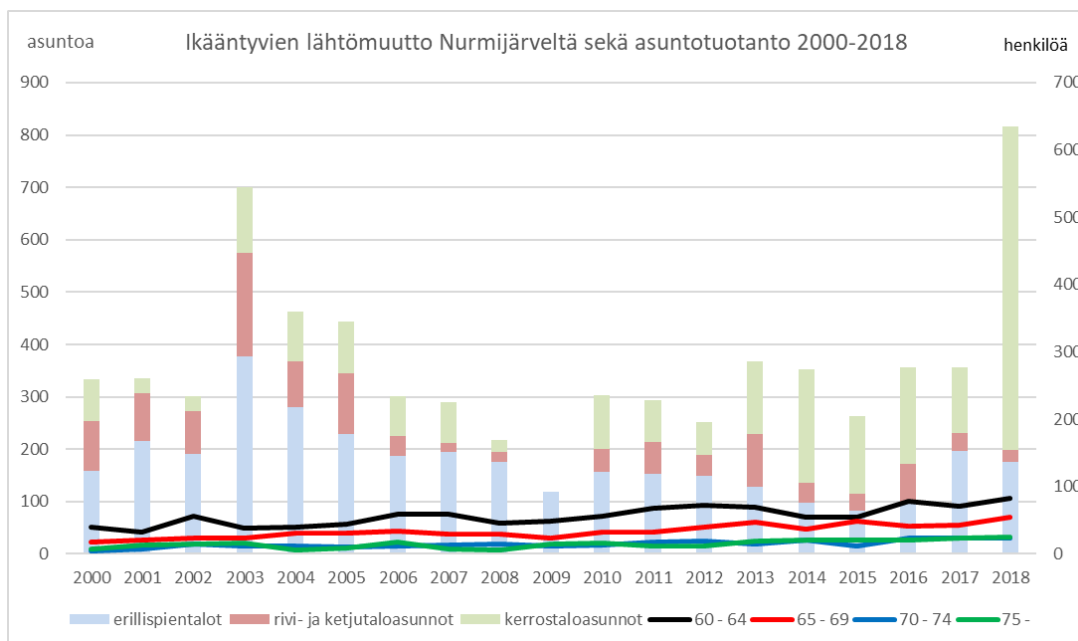
Kuva 14. Lasten ja nuorten lähtömuutto sekä asuntotuotanto talotyypeittäin 2000-2018. Lähde: Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

Kuva 15. Nuorten aikuisten lähtömuutto sekä asuntotuotanto talotyypeittäin 2000-2018. Lähde: Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

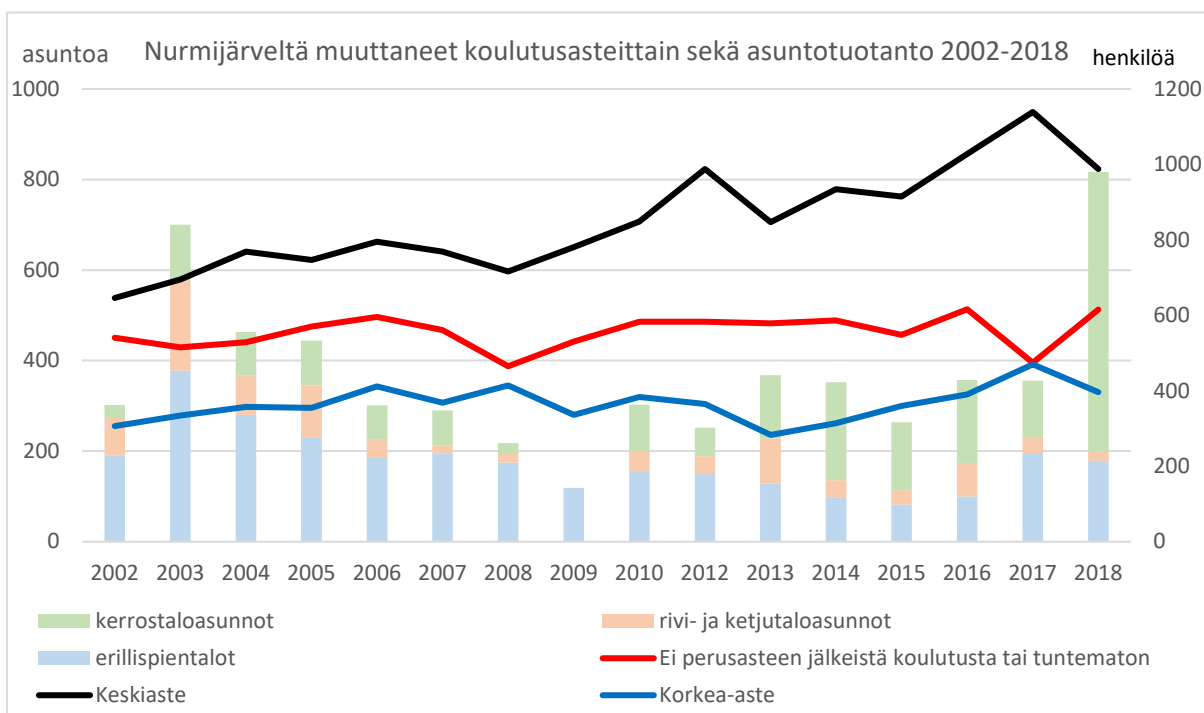
Kuva 16. Keski-ikäisten lähtömuutto sekä asuntotuotanto talotyypeittäin 2000-2018. Lähde: Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

Kuva 17. Ikääntyvien lähtömuutto sekä asuntotuotanto talotyypeittäin 2000-2018. Lähde: Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

3.3.2 Muuttajien koulutusaste

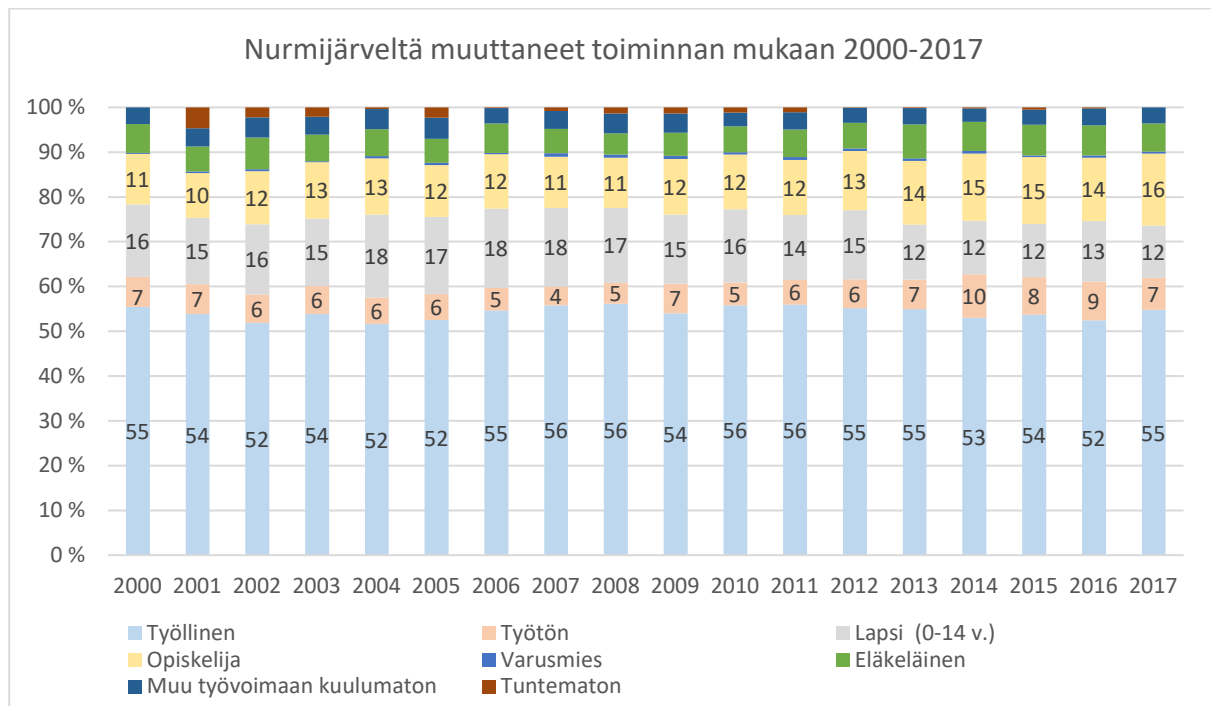
Nurmijärveltä muuttaneiden koulutusasteessa korostuu keskiasteen koulutuksen suorittaneet (Keskiasteen tutkinnon suorittaneilla on koulutusta 11-12 vuotta. Näitä koulutuksia ovat esim. ylioppilastutkinnot, 1-3 -vuotiset ammatilliset tutkinnot ja ammatilliset perustutkinnot). Ero muiden koulutusasteiden lähtömuuttajiin on kasvanut 2010-luvulla. Korkea-asteen (alin, alempi, ylempi korkeakouluaste sekä tutkijakoulutusaste) koulutuksen suorittaneiden lähtömuutot ovat olleet Nurmijärvellä määrällisesti pienimpiä. Väestöryhmän lähtömuutot kasvoivat hitaasti 2000-luvun alkupuolella, kunnes lähti notkahdellen laskuun vuonna 2006. Vuodesta 2013 alkaen korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden lähtömuutto kääntyi puolestaan nousuun ja oli kasvujohteinen vuoteen 2017 asti.

Kuva 18. Nurmijärveltä muuttaneet koulutusasteittain sekä asuntotuotanto talotyypeittäin 2002-2018. Vuoden 2011 muuttajien taustatietoja ei ole saatavilla. Lähde: Rakennusvalvonta ja Tilastokeskus

3.3.3 Muuttaneet toiminnan mukaan

2000- ja 2010-luvuilla Nurmijärveltä lähtömuutossa korostuivat työlliset, lapset sekä opiskelijat. Lähtömuuttajien joukko ei ole poikkeava, sillä suuri osa muuttajista on aktiivisessa iässä olevia nuoria sekä työikäisiä ja muuttoaktiivisuus vähenee iän myötä. Pääasiallisen toiminnan mukaan tarkasteltuna Nurmijärveltä muuttaneiden rakenne on viimeisen vajaan kahden kymmenen vuoden aikana pysynyt varsin tasaisena. Suhteellisesti eniten on kasvanut opiskelijoiden kunnasta muutto, kun taas lasten kunnasta muutto on vähentynyt.

Kuva 19. Nurmijärveltä muuttaneet pääasiallisen toiminnan mukaan 2000-2017. Lähde: Tilastokeskus.

3.3.4 Muuttaneiden tulot

Tulojen mukaan tarkasteltuna Nurmijärveltä lähtömuuttoja tehdään määrällisesti eniten yli 12 000e mutta alle 42 000e tienaavien tuloluokassa. Lähtömuuttajien tarkastelussa huomion arvoista on se, miten lasten (ei tuloja) kunnasta muutto on vähentynyt erityisesti 2010-luvulla.

	Ei tuloja	2-2 999	3 000-5 999	6 000-8 999	9 000-11 999	12 000-16 999	17 000-21 999	22 000-26 999	27 000-31 999	32 000-41 999	42 000-51 999	52 000+
2001	344	114	139	132	122	176	213	154	118	103	56	48
2002	355	137	138	152	117	223	189	178	112	117	40	63
2003	343	131	145	161	128	217	177	190	117	135	61	61
2004	415	142	151	153	134	213	169	203	150	153	75	81
2005	448	130	164	152	127	192	199	187	158	181	79	67
2006	470	146	134	158	136	216	194	243	150	206	98	103
2007	474	141	115	134	139	173	186	218	164	183	79	127
2008	385	126	100	137	141	175	174	194	145	206	99	115
2009	369	142	128	156	93	147	165	190	143	210	90	123
2010	407	181	104	154	118	188	203	163	180	227	101	156
2011	392	139	135	158	119	183	174	187	195	238	113	161
2012	410	160	130	154	144	209	172	188	177	241	145	167
2013	294	135	134	138	134	190	182	139	146	222	111	129
2014	292	172	133	143	138	203	168	155	172	233	107	155
2015	295	180	120	142	130	205	156	155	131	248	128	183
2016	391	177	136	155	156	214	188	165	157	279	143	195
2017	331	181	128	159	194	209	181	172	179	269	160	203

Kuva 20. Nurmijärveltä muuttaneet tuloluokkien mukaan tarkasteltuna 2001-2017. Väri kertoo tuloluokkaan kuuluvien muuttajien määrään suhteessa muihin tuloluokkiin kuuluvien muuttajien määrään. Lähde: Tilastokeskus

3.4 Mitä jäi käteen? – nettomuuton vaikutukset

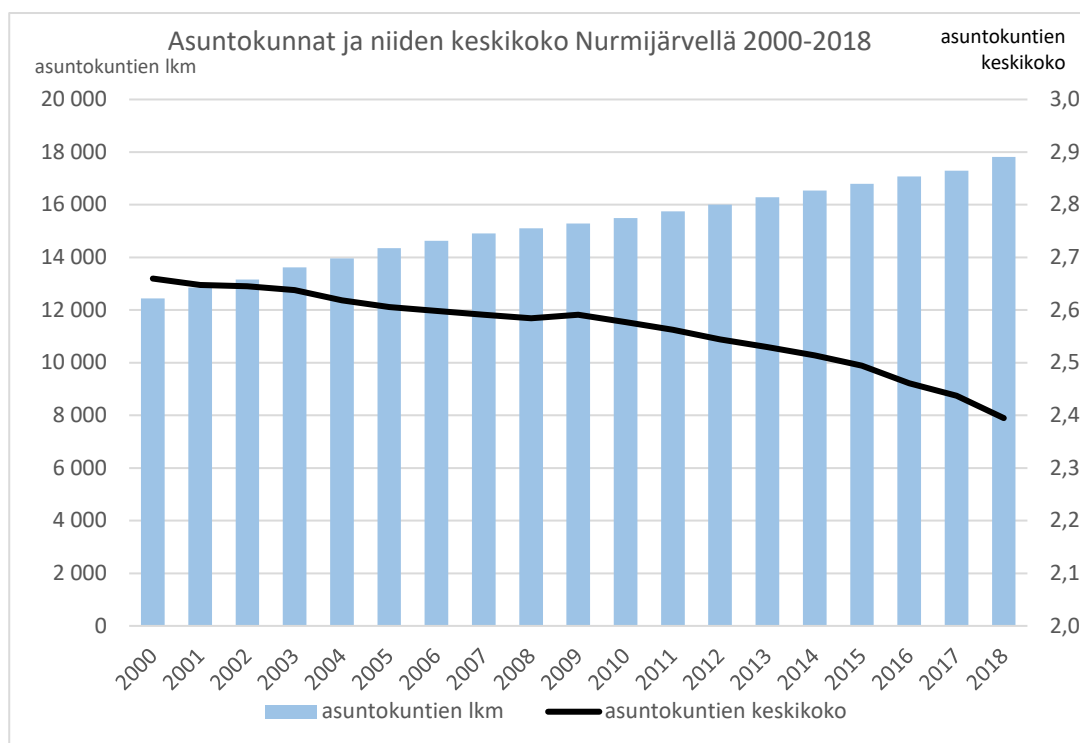
Nurmijärvi hyötyy samanaikaisesti sekä määrällisestä että laadullisesta muuttoliikkeestä. Nurmijärven muuttajien rakenne on kilpailukykyinen ja kunta hyötyy niin muuttajien ikärakenteesta, työmarkkina-
asemasta kuin tulotasosta. Nurmijärvi on saanut muuttovoittoa eniten nuorista aikuisista sekä lapsista. Lisäksi muuttovoittoa kertyy työllisistä, korkeasti koulutetuista sekä hyvin toimeentulevista. Määrällisessä muuttoliikkeessä ovat lähtömuutot kunnasta kuitenkin kasvaneet samalla kun tulomuutto on pysynyt varsin tasaisena.

Nurmijärven muuttoliike sykkii Helsingin pulssin mukana ja vuosittaiset muutokset voivat olla hyvinkin äkäisiä. Tästä syystä muuttoliikkeessä on syytä keskittyä yksittäisten vuosien sijasta pidemmän aikavälin kehitykseen. Tästä näkökulmasta tarkasteltuna Nurmijärven määrällisessä muuttoliikkeessä on tapahtunut yksi selkeä muutos. 2000-luvulla lähtömuuton keskiarvo oli 1 910 henkilöä vuodessa, kun 2010-luvulla (tarkastelu päättyy vuoteen 2018) vastaava luku on 2 200 henkilöä vuodessa. Lähtömuutto on kasvanut vajaalla 300 henkilöllä. Samaan aikaan on 2000- ja 2010-lukujen tulomuutto pysynyt varsin tasaisena: 2000-luvulla tulomuuttoja kertyi vuodessa keskimäärin 2 320 henkilön verran ja 2010-luvulla 2 270 henkilön verran. Luvun eivät kerro kuitenkaan sitä, mistä erityisesti lähtömuuton kasvu johtuu. Kasvattaako Nurmijärven lähtömuuttoa 2000-luvun taitteessa ja alussa kunnassa syntyneiden tai kuntaan muuttaneiden aikuistuminen ja kotoa muutto? Vai onko Nurmijärven lähtömuutto kasvanut yleisen muuttoalttiuden kasvun vauhdittamana vai onko kyseessä kunnan pitovoimassa piilevät asiat?

Viimeisen vajaan kahdenkymmenen vuoden aikana Nurmijärvi on saanut muuttovoittoa eniten nuorista aikuisista sekä lapsista. Lasten nettomuutto on kuitenkin selvästi vähentynyt samaan aikaan kun erityisesti 25-29- ja 30-34-vuotiaiden nettomuutto on pysynyt korkealla. Samaan aikaan on myös Nurmijärven asutokuntien määrä kasvanut sekä asutokuntien keskipienentynyt. Tämä kertoo osaltaan kuntaan muuttavien lasten määrän vähenemisestä sekä lapsettomien perheiden että yksin asuvien määrän lisääntymisestä erityisesti 2010-luvulla niin kuntaan muuttaneiden kuin myös kunnassa jo asuvien osalta.

	- 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 -
2000	179	103	33	-61	-87	121	188	98	26	13	-6	-29	-5	-8	0	3
2001	204	96	50	-77	-45	169	227	124	32	-10	-3	8	-6	-13	-5	-7
2002	191	80	24	-128	-110	134	191	127	30	-11	-10	-14	-24	-7	-7	-7
2003	244	104	24	-115	-75	249	229	154	36	-7	-17	-25	-14	-6	3	-7
2004	111	54	-6	-134	-113	187	165	85	-5	-19	-5	-27	2	-6	9	2
2005	142	36	9	-112	-102	165	170	101	61	15	-10	-12	-2	-1	4	6
2006	118	3	6	-144	-106	156	204	55	-10	-18	-17	-12	-15	-16	5	-4
2007	89	47	18	-114	-71	131	123	69	61	17	-6	-40	-23	-11	3	6
2008	88	33	-8	-120	-125	71	83	34	35	-2	-4	-14	-4	-15	-9	10
2009	130	48	12	-118	-111	168	135	73	17	-23	-26	-16	-8	-5	0	-7
2010	90	14	-6	-162	-154	100	123	59	5	-12	-29	15	-8	-8	-2	-6
2011	114	19	8	-175	-169	127	130	53	7	-2	-10	-18	-13	-6	-7	4
2012	117	13	-25	-150	-198	117	123	61	7	20	-9	-30	-31	-5	-3	6
2013	120	22	3	-144	-129	102	155	58	42	-7	-10	3	-24	-9	3	1
2014	97	30	15	-161	-130	84	93	48	35	-25	5	-10	7	8	-2	6
2015	116	35	10	-156	-158	112	108	44	-12	-7	-2	-10	0	-11	11	6
2016	66	-1	-17	-173	-211	75	81	44	-5	-19	-16	-17	-41	-3	0	11
2017	103	32	6	-180	-187	58	100	51	8	-5	-20	5	-10	3	18	5
2018	97	89	7	-138	-101	204	186	75	14	5	-15	-6	-22	-2	3	12

Kuva 21. Nurmijärven nettomuutto ikäluokkien mukaan tarkasteltuna 2000-2018. Väri kertoo ikäluokkaan kuuluvien muuttajien määrän suhteessa muihin ikäluokkiin kuuluvien muuttajien määrään. Lähde: Tilastokeskus.

Kuva 22. Nurmijärven asuntokuntien määrän ja näiden keskikoon kehitys 2000-2018.

Muuttajat voidaan jakaa työmarkkina-aseman mukaan tarkasteltuna työllisiin, työttömiin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Kunnan kilpailutilanteen kannalta ideaalitalanne on, jos kunta saa samanaikaisesti muuttovoittoa työllisistä ja muuttotappiota työvoiman ulkopuolisista henkilöistä. Nurmijärven nettomuuton rakenne onkin hyvä: Nurmijärvellä muuttajissa korostuu työlliset sekä työvoiman ulkopuolella olevat lapset, kun taas kunnasta muuttajissa korostuvat työvoiman ulkopuolella olevista erityisesti opiskelijat sekä työttömät. Samaan aikaan Nurmijärvellä muutossa ovat kunnostautuneet erityisesti 20-24- ja 25-29-vuotiaat. Voitaneen todeta, että kyseisissä ikäluokissa Nurmijärvellä muuttaneet ovat työelämässä ja näin ollen kunta hyötyy näiden ikäluokkien kuntaan muutosta.

	Työllinen	Työtön	Lapsi (0-14 v.)	Opiskelija	Varusmies	Eläkeläinen	Muu työvoimaan kuulumaton	Tuntematon
2000	362	-29	313	-92	-1	-31	46	0
2001	524	-16	365	-77	2	-27	25	-71
2002	373	-16	306	-119	-3	-40	18	-34
2003	570	-30	399	-117	3	-25	65	-36
2004	356	-51	175	-153	-5	-8	18	0
2005	394	-18	195	-76	-3	12	30	-13
2006	256	-10	146	-116	-2	-43	37	25
2007	303	0	167	-86	-7	-21	25	0
2008	92	-24	109	-100	-8	-6	-8	-2
2009	215	-4	190	-106	-5	-27	9	-3
2010	89	-14	103	-127	-4	-38	11	-1
2011	149	-35	140	-125	-10	-32	-15	-10
2012	112	-33	101	-158	-9	-20	9	11
2013	192	-19	145	-127	-9	-22	24	2
2014	102	-23	139	-149	-10	16	20	5
2015	93	-16	160	-129	-3	-15	-1	-2
2016	-1	-52	51	-166	-10	-27	-17	-4
2017	22	-28	140	-184	-5	7	35	0

Kuva 23. Nurmijärven nettomuutto muuttajien pääasiallisen toiminnan mukaan tarkasteltuna 2000-2017. Väri kertoo toimintaluokkaan kuuluvien muuttajien määrän suhteessa muihin toimintaluokkiin kuuluvien muuttajien määrään. Lähde: Tilastokeskus.

Koulutusasteittain tarkasteltuna Nurmijärven nettomuutto koostuu pääsääntöisesti korkea-asteen suorittaneista henkilöistä. Muuttotappiota syntyy muiden kehyskuntien tavoin erityisesti vain perusasteen suorittaneista rajallisten kouluttautumismahdollisuuksien vuoksi. Lisäksi Nurmijärveltä on myös hankalampi pendelöidä julkisilla kulkuvälineillä opiskelemaan pääkaupunkiseudulle kuin esimerkiksi Keravalta tai Järvenpäästä.

	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai tuntematon	Keskiaste	Korkea-aste
2002	-137	29	272
2003	-64	154	315
2004	-105	-31	277
2005	-80	90	273
2006	-91	8	161
2007	-71	49	167
2008	0	0	0
2009	-48	-8	135
2010	-134	-56	111
2011	0	0	0
2012	-90	-157	155
2013	-94	-16	151
2014	-106	-84	134
2015	-110	-4	39
2016	-175	-148	49
2017	30	-196	12
2018	14	98	103

Kuva 24. Nurmijärven nettomuutto koulutusasteittain tarkasteltuna 2002-2018. Väri kertoo koulutusluokkaan kuuluvien muuttajien määrän suhteessa muihin koulutusluokkiin kuuluvien muuttajien määrään. Lähde: Tilastokeskus.

Myös tuloluokittainen nettomuuttotarkastelu osoittaa Nurmijärven hyötyvän merkittävästi muuttajien tulostruktuurista. 2010-luvun kerrostalorakentamisella, asuntokuntien koon pienenemisellä tai asuinneliöiden pienenemisellä ei näyttäisi olevan vaikutusta erityisesti pienemmistä tuloluokista saatavaan muuttotappioon.

	Ei tuloja	2-2 999	3 000-5 999	6 000-8 999	9 000-11 999	12 000-16 999	17 000-21 999	22 000-26 999	27 000-31 999	32 000-41 999	42 000-51 999	52000+
2001	282	-10	-12	-8	0	51	61	91	60	113	47	50
2002	249	-59	-41	-28	6	3	40	76	69	93	52	25
2003	342	-16	-17	-18	-23	4	103	99	128	114	67	46
2004	161	-29	-59	-36	-15	-23	50	48	77	105	44	54
2005	182	-36	-49	-18	14	32	7	87	70	111	68	53
2006	136	-50	-31	-22	-26	-18	27	14	48	69	45	43
2007	120	-42	-42	-8	-20	-1	29	18	80	89	46	50
2008	150	-29	-14	-24	-34	-39	-12	21	54	48	32	3
2009	227	-12	-53	-29	-3	6	14	15	80	81	40	23
2010	150	-94	-26	-38	-29	-43	-39	31	15	91	95	11
2011	152	-48	-37	-60	-40	-16	13	19	15	72	61	53
2012	128	-60	-42	-26	-55	-56	3	-7	47	128	49	43
2013	186	-49	-41	-26	-38	-26	1	30	68	85	62	43
2014	187	-73	-52	-38	-10	-25	17	23	22	89	57	18
2015	186	-76	-39	-28	-34	-33	12	48	30	76	28	5
2016	174	-44	-37	-58	-32	-56	-18	-1	32	43	23	19
2017	180	-75	-36	-41	-49	-25	-2	5	5	74	52	16

Kuva 25. Nurmijärven nettomuutto tuloluokittain tarkasteltuna 2000-2017. Väri kertoo tuloluokkaan kuuluvan nettomuuton määrän suhteessa muiden tuloluokkien nettomuuton määrään. Lähde: Tilastokeskus.

4 Mitä muuttoliike ja väestökehitys tarkoittavat asuntotuotannon ja palveluiden osalta?

Sen sijaan, että lisätään tai keskitytään vain tiettyntyyppiseen asuntorakentamiseen tulisi Nurmijärvellä keskittyä kaikenlaiseen ja kaiken kokoiseen asuntotuotantoon. Nurmijärven asuntotuotanto on ollut viimeisen kahdenkymmenen vuoden ajan monipuolista. On rakennettu omakotitaloja (isoja ja myös kompakteja) sekä yhtiömuotoisia pientaloja. On rakennettu kerrostaloasuntoja perheasunnoista miniyksioihin. Monipuolinen asuntotuotanto on myös monipuolistanut Nurmijärven väestöä. Nurmijärvi profiloituu edelleen lapsiperheiden kotipaikkana, mutta samaan aikaan Nurmijärvellä asuu kasvava nuorten aikuisten (lapsellisten ja lapsettomien) sekä ikääntyvien joukko. Asuntokuntien lukumäärä on ollut kasvussa ja asuntokuntien keskikoko laskussa.

Yksilöiden elämänvaiheella on suuri merkitys muuttopäätökseen sikäli, kun elämänvaiheen muutokset luovat muutostarvetta asumisen ja asuinympäristön suhteen. On syytä muistaa, että eniten muuttoja Nurmijärvellä tehdään kunnan rajan ylityksen sijasta kunnan sisäisenä muuttona ja uutta kotia etsitään ensisijaisesti lähialueelta. Lähtömuuttojen pienentämisen sekä kunnan pitovoiman kannalta monipuolinen asuntotarjonta onkin avainasemassa. Tämä vaatii osaltaan parempaa ymmärrystä eri väestöryhmien asumisen tarpeista sekä sujuvan arjen kulmakivien muodostumisesta. Monipuolisen asuntotarjonnan määritelmiin ja sujuvan arjen elementteihin paneudutaan asumisen ohjelman laadinnassa syksyllä 2020.

Monipuolistunut väestörakenne ja ikääntyvä väestö haastavat myös palveluiden tuottamista. Väestö- ja ikärakenteen muutos vaikuttavat palvelujen kysynnän painotuksiin, talouden liikkumavaraan ja edelleen henkilöstötarpeiden muutoksiin.